

A Pécsi Ítéltábla Pécsen, a 2019. évi szeptember hó 24., október hó 16. és december hó 3. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság a testi sértés büntette miatt **I.rendű vádlottás társa** ellen indított büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 20.B.80/2018/49/III. számú ítéletét akként változtatja meg, hogy I.rendű vádlottvonatkozásában mellőzi a társtettesi elkövetői alakzatra utalást.

II. rendű vádlott cselekményét garázdaság vétségének (Btk. 339.§ (1) bekezdés) minősíti.

II. rendű vádlott büntetését 200 (kettőszáz) napi tétel pénzbüntetésre enyhíti. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 (egyezer) forintban állapítja meg. Az így kiszabott összesen 200.000 (kettőszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A kiszabott szabadságvesztésbe I.rendű vádlottvonatkozásában a 2018. évi december hó 12. napjától a 2019. évi december hó 3. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt továbbmenően beszámítja.

Kötelezi I.rendű vádlottat 38.334 (harmincnolcezer-háromszázharmincnégy) forint, míg a vádlottakat egyetemlegesen 27.026 (huszonhétezer-huszonhat) forint büntügyi költség megfizetésére. A felmerült további 12.681 (tizenkettőezer-hatszáznyolcvanegy) forint büntügyi költséget az állam viseli.

Indokolás

A Kaposvári Törvényszék a 2018. évi december hó 12. napján kelt 20.B.80/2018/49/III. számú ítéletében

I.rendű vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés II. fordulója szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés büntette miatt, mint különös visszaesőt 5 év szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a szabadságvesztés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe a 2017.

szeptember 19. napjától 2018. december 12. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámította.

II. rendű vádlottat a Btk. 164.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés II. fordulata szerint minősülő tártettesként elkövetett testi sértés büntette miatt 3 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani azzal, hogy abból a vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság rendelkezett a bűnjelekről és részben egyetemlegesen, illetve részben külön-külön kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyészség mindkét vádlott terhére súlyosítás, hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás érdekében, a vádlottak és **II. rendű vádlott** védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában és a másodfokú tárgyaláson jelen lévő képviselője útján is az ügyészség fellebbezését fenntartotta és a tényállás, valamint a minősítés kiegészítése mellett indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy I.rendű vádlott és **II. rendű vádlottak** bűnösségét a Btk. 368.§ (1) bekezdésében meghatározott tártettesként elkövetett önbíráskodás büntetében is állapítsa meg, valamint a vádlottakkal szemben hosszabb tartamú szabadságvesztést és hosszabb tartamú közügyektől eltiltást szabjon ki.

II. rendű vádlott másodfokú eljárásban meghatalmazott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában a tártettesként elkövetett testi sértés büntette vonatkozásában **II. rendű vádlott** felmentését, míg a fellebbviteli főügyészség által indítványozott önbíráskodás büntetében történő bűnösség megállapítása esetén **II. rendű vádlottal** szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt.

A vádlottak védői a másodfokú eljárásban perbeszédeikben a bejelentett és írásban is indokolt jogorvoslati kérelmeikkel egyező tartalommal szólaltak fel.

A másodfokú bíróság a fellebbezésekkel sérelmezett ítéletet a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590.§ (1) és (2) bekezdései alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek keretében vizsgálta az eljárási szabályok megtartását, az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét. A Be. 590.§ (7) bekezdésében írtak szerint hivatalból döntött az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben is.

A felülbírálat során figyelemmel volt a Be. 870.§ (1) bekezdésére is, amely szerint a 2017. évi XC. törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőügyekben az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmények akkor is érvényesnek minősülnek, ha azokat a törvény másként szabályozza.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 592.§ (2) bekezdésének a), b) és c) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlannak találta, mert az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, az részben felderítetlen és a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával.

Ezért a Be. 594.§ (1) bekezdése alapján a másodfokú bírósági eljárásban bizonyítás felvételét rendelte el, melynek keretében a cselekmény elkövetésének helyén helyszíni tárgyalást tartott. Ismételten kihallgatta a vádlottakat, tanú 2, tanú 4, tanú 9, tanú 18 tanúkat, és meghallgatta dr. szakértő és dr. szakértő 3 igazságügyi orvosszakértőket is.

A lefolytatott bizonyítási eljárás és az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján a másodfokú bíróság - figyelemmel a Be. 593.§ (1) bekezdés a) pontjára - az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiak szerint helyesbítette, illetve egészítette ki:

I. rendű vádlottelítélései közül mellőzte az ítéletből az 1., 2., 3. sorszám alatti elítélést, és megállapította, hogy a Kaposvári Járásbíróság 5.B.42/2013/13. számú ítélete 2013. június 13. napján kelt.

II. rendű vádlott ittas járművezetés vétsége miatt a Kaposvári Járásbíróság a 2016. március 9. napján kelt 3.Bk.122/2016/2. számú határozatával ítélte 120.000 forint pénzbüntetésre és 1 év 7 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra (*vádlottak erkölcsi bizonyítványa a másodfokú bírósági iratok II. és II/I. sorszáma alatt*).

Mellőzi az elsőfokú ítélet 4. oldalának 1. és 2. bekezdésében írtakat és helyette az alábbiakat állapítja meg:

I. rendű és **II. rendű vádlottak** korábban látásból ismerték egymást. A vádbeli napon, 2017. szeptember 16. napján nem egyszerre, illetve nem együtt érkeztek a, utca 53. szám alatt található Presszóhoz.

II. rendű vádlott ismerőseivel - többek között B. N.-el - 15 óra 30 perc körüli időben a presszóban tartózkodott, amikor az ott megjelenő tanú 2 azt állította, hogy a **sértett** eltulajdonította a mobiltelefonját. A telefon ma már pontosan meg nem határozható időben és körülmények között került **sértett**hez. A presszóban a **sértettet** felszólították, hogy a telefont adja vissza tanú 2-nak. Mivel erre nem került sor, B. Z. és egy ismeretlen személy azzal a céllal, hogy tanú 2-nak segítsen, a **sértett** kezét lefogták, közben **II. rendű vádlott** a **sértett** táskájából megpróbálta a telefont kivenni. Ekkor a **sértett** a presszó bejáratánál állt.

Miközben **II. rendű vádlott** a telefont megpróbálta elvenni a **sértett**től, a készülék a presszó előtti részen a földre esett és darabjaira hullott. Ekkor érkezett a helyszínre I. rendű vádlott, aki a **sértett**hez lépett és egy alkalommal nagy erővel, ököllel az arcán megütötte. Az ütéstől a **sértett** a presszó előtti részen a parkoló irányába elesett.

Tanú 9 látva a **sértett** bántalmazását és azt, hogy a földre került, őt felsegítette, egy székre ültette és értesítette a mentőszolgálatot.

II. rendű vádlott és a társasága szóvá tette I. rendű vádlottnak, hogy miért bántalmazta a **sértettet**. Közben **II. rendű vádlott** visszament a presszóba, majd rövid idő elteltével tanú 2, V. P. és tanú 1 társaságában elindult a lakásához a, utca 49. szám alatti társasház lépcsőházi bejárata felé.

A **sértett II. rendű vádlott** és a társaság után indult, kb. 3-4 méter távolságból követte őket. Ennek során közöttük kölcsönös kiabálás volt, veszekedtek, szidalmazták, fenyegették egymást. A **sértett** azt kiabálta: „a kurva anyádat, megdöglötök”.

Miután a sértett elindult **II. rendű vádlott** és társasága után, őt ugyancsak néhány méter távolságból követte I.rendű vádlott. I.rendű vádlott és a **sértett** között szintén kölcsönös szóváltás alakult ki, amelynek során szidalmazták és fenyegették egymást. A utca 49. szám alatti társasház lépcsőházbejáratánál, az átjáró előtti részen tartózkodott a **sértett**, amikor I.rendű vádlottelindult az irányába. A találkozásuk során kölcsönösen ütötték egymást, mely bántalmazás során I.rendű vádlottegy alkalommal ismételten nagy erővel az arcán megütötte a **sértettet**, aki az ütéstől a földre került, fogsora kiesett.

A **sértett** a bántalmazást követően felállt a földről, majd ismételten kölcsönösen szidalmazták egymást I.rendű vádlottal és összeverekedtek. A harmadik bántalmazás során I.rendű vádlottaz állanyaka környékén ütötte meg a sértettet, aki ettől ismét hanyatt esett, és az átjárónál lévő beton virágtartó előtti területen elfeküdt, a feje a hanyattesés következtében a betonnak ütődött. I.rendű vádlotta sértett bántalmazását követően a helyszínről eltávozott.

Miután I.rendű vádlotta helyszínről eltávozott, **II. rendű vádlott** a földön fekvő és már felkelni készülő sértetthez lépett, kiabálva számonkérte őt, hogy mit akar a barátnőjétől, tanú 2től. A számonkérés közben tényérrel több alkalommal a sértett felé ütött, majd néhányszor, pontosan meg nem határozható ízben a fenéke és a lába környékén meg is rúgta őt.

A **sértettnek** az ítélet 4. oldal 4. bekezdésében felsorolt, a bűncselekmény folytán elszenvedett sérülései közül a bal oldali arcüreg csontos falának repedése nyolc napon túl gyógyuló sérülésnek minősült, amelynek tényleges gyógytartama - a sértett életben maradása esetén - 2-3 hét lett volna *(nyomozati iratok 311. oldalán található igazságügyi orvosszakértői boncolási jegyzőkönyv tartama)*.

A sértett halála a nyakat ért legalább 1 rendbeli közepes erőbehatással közvetlen oki összefüggésben következett be, amely ökölütéses bántalmazás volt. Rúgásos bántalmazás nyomai a sértetten nem voltak fellelhetőek *(nyomozati iratok 310-312. oldalán található igazságügyi orvosszakértői boncolási jegyzőkönyv)*.

Ebből következően - figyelemmel arra, hogy a sértettet kizárólag I.rendű vádlottütötte ököllel állon, illetve nyakon -, a sértett halálos sérülését I.rendű vádlottokozta, **II. rendű vádlott** sérüléseket nem eredményező módon rugdosta a földön fekvő sértettet.

Az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592.§ (2) bekezdésének c) pontja alapján részben megalapozatlan a baloldali V., VI., VII. bordák bordaporc határközeli törésének keletkezési oka tekintetében is, mivel a tényállás az igazságügyi orvosszakértői boncolási jegyzőkönyv tartalmával ellentétesen azt állapította meg, hogy e sérülések a bántalmazás következtében keletkeztek. A bordasérüléseket azonban nem a közvetlen bántalmazás, hanem a bántalmazással összefüggésben ugyan, de már a sértett eszméletvesztése okán történő orvosi beavatkozás (újraélesztés) eredményezte *(nyomozati iratok 312. oldalán található szakértői vélemény tartalma, valamint dr. szakértő és dr. szakértő 3igazságügyi orvosszakértők másodfokú eljárásban történő meghallgatása, Pécsi Ítéltábla Bf.III.13/2019/17. számú jegyzőkönyv 3. oldala)*.

A tényállást tehát a másodfokú bíróság e körben akként helyesbítette, hogy a sértett baloldali V., VI., VII. bordák bordaporc határközeli törései a bántalmazást követő orvosi beavatkozás következtében keletkeztek.

Az ekként helyesbített, illetve kiegészített tényállás mentes a Be. 592.§ (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az - a vádlottak védekezésével szembenálló részében is - a lentiek szerint értékelt bizonyítékok indokolt mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi előírásoknak megfelelően folytatta le. Alapvető hibája volt ugyanakkor az eljárásának, hogy a tényállás felderítési kötelezettségének nem tett eleget, ezért a múltbeli események tisztázása nem a valóságnak megfelelően történt.

A hasonló jellegű, garázdasággal vegyes élet és testi épség elleni cselekmény körülményeinek tisztázása körében alapvető jelentősége van annak, hogy korábban a vádlottak ismerték-e egymást, illetve az elkövetés helyszínén melyik vádlott milyen magatartást tanúsított. Jelen ügyben ennek tisztázása az elsőfokú bíróság részéről teljes egészében elmaradt, annak ellenére, hogy a vádlottak e körben egyező vallomást tettek, és mindketten határozottan állították, hogy csak látásból ismerték egymást és a cselekmény elkövetésének helyszínére sem együtt érkeztek.

A másodfokú bíróság a helyszíni tárgyaláson foganatosított vádlotti és tanúkihallgatások alapján rögzítette a tényállásban a bántalmazás helyszínét, annak kiváltó okát, illetve körülményeit és lefolyását is.

A vallomások értékelése körében hangsúlyozni szükséges, hogy I.rendű vádlottmaga sem vitatta, hogy három alkalommal megütötte a sértettet, azonban vallomásának lényege szerint a sértett volt az, aki rátámadt, ő csak védekezett. I.rendű vádlottvédekezésével szemben azonban az első ütésnél **II. rendű vádlott**, a továbbiaknál tanú 4és tanú 18tanúk vallomása alapján kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy I.rendű vádlottvolt az, aki minden ütés előtt odament a sértetthez, és nem a sértett volt az, aki kiprovokálta a I.rendű vádlottáltali bántalmazást. I.rendű vádlottezen védekezését egyebekben cáfolják a nyomozás során készült helyszíni szemle jegyzőkönyvének, valamint a helyszíni tárgyaláson készült fényképfelvételek adatai is.

II. rendű vádlott az eljárás során mindvégig elismerte, hogy a földön fekvő sértettet több alkalommal megrúgta. Ezt a vallomását a bántalmazás helyszínén tartózkodó tanú 4és tanú 18tanúvallomásai egyértelműen alátámasztották.

Helyesen állapította meg tehát az elsőfokú bíróság - I.rendű vádlottvédekezésével szemben -, hogy a sértettet I.rendűés **II. rendű vádlotton** kívül más személy nem bántalmazta.

A másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás eredménye alapján pedig az is kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy a sértett halála I.rendű vádlottbántalmazása folytán következett be.

Az elsőfokú bíróság kiegészített, illetve helyesbített tényállása a Be. 593.§ (3) bekezdésében írtak szerint irányadó volt a másodfokú eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak büntetőjogi felelősségére.

A felmentést célzó fellebbezések tehát nem vezettek eredményre.

Az irányadó tényállás szerint a cselekmény alapját az képezte, hogy az I. r. vádlott a ... Presszó bejáratánál - ma már pontosan meg nem állapítható okból - megütötte a sértettet.

Ezt követte I.rendű vádlottés a sértett között kialakult kölcsönös szóváltás és vitatkozás, amely átalakult dulakodássá, melynek során a szembenálló felek kölcsönösen szidalmazták és bántalmazták egymást. Ekkor már mindketten támadó szándékkal léptek fel. Mivel az egész eseménysor kezdeményezője I.rendű vádlott nevével, az I.r. vádlott jogos védelmi helyzetre - a Btk. 22.§ (1) bekezdésében megfogalmazott büntethetőséget kizáró okra - nem hivatkozhat.

A cselekmény minősítése azonban **II. rendű vádlott** vonatkozásában nem felelt meg a büntető anyagi jogszabályban foglaltaknak.

A Btk. 13.§ (3) bekezdése szerint társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg. A társtettség feltétele tehát több személy magatartásából álló, szándékos bűncselekmény tényállási elemeinek akarategységben történő együttes megvalósítása.

Figyelemmel arra, hogy a társtettség tettesi alakzat, társtettes csak az lehet, aki a törvényi tényállást részben vagy egészben kimeríti. Ez megvalósítható úgy, hogy a társtettesek a tényállási elemeket vagy megosztva, vagy együttesen, egyszerre valósítják meg. Társtettség létrejöhet úgy is, hogy az egyik társtettes kimeríti a teljes törvényi tényállást, míg a másik csupán annak egyes elemeit valósítja meg. A társtettesek nemcsak egyidejűleg, hanem egymást követően is kifejtetik tevékenységüket, ha korábban közöttük szándékegység létesült, és a tényállás kimerítése egymást követő cselekedetekkel teljesülhet.

A társtettség esetén egyetlen bűncselekmény valósul meg és a társtettesek az általuk elkövetett egész bűncselekményért felelnek.

A testi sértési cselekmények elbírálásakor az együttes bántalmazásból eredő sérülésért felelnek a társtettesek, függetlenül attól, hogy a bűncselekmény minősítését megalapozó sérülést (pl. a könnyű, a súlyos vagy a maradandó fogyatékossgot, súlyos egészségromlást előidéző testi sérülést) melyikük magatartása okozta.

A társtettség alanyi oldalán a két vagy több tettes szükségszerű feltétel. Az alanyi elemek között ki kell emelni a szándékossgot, mint törvényi feltételt. Valamennyi tettes tisztában van azzal, hogy olyan cselekményt követnek el közös elhatározással, akarategységben, amely a társadalom rosszallását váltja ki, és ennek közös megvalósítását, annak következményei előidézését kívánják vagy legalábbis közös magatartásuk véghezvitelére, az azzal előidézett következményekbe belenyugszanak. A társtettes tudata tehát átfogja a saját tevékenységét, tettetársa vagy társai cselekedetét és a közöttük szükségszerűen fennálló okozati összefüggést.

A szándékos bűncselekményeknél az egymás tevékenységéről tudva közös megvalósításnak nincs akadálya. Nem ilyen egyértelmű azonban a praeterintencionális bűncselekmények társtettségben történő megvalósításának a megállapítása. A praeterintencionális delictumok a következményeket tekintve szándékos, minősítésüket tekintve gondatlan bűncselekményekként értékelendők. Ez utóbbira alapozva azt kellene megállapítani, hogy a praeterintencionális eredményt nem lehet szándékegységben előidézni, ám egyes, e körbe vonható bűncselekményekben a szándékon túli eredmény előidézéseért egyértelműen felelős személyt nem minden esetben lehet megnevezni, például, ha két elkövető együtt szándékegységben üti-veri a sértettet, aki a bántalmazás közben

meghal, cselekményük tipikusan halált okozó testi sértés. Ez esetben nem tudható, nem bizonyítható, hogy melyikük ütése, rúgása okozta végső soron a sértett halálát. Ám az elkövetési magatartás közös megvalósítása, egymás tevékenységéről tudottan aggálymentesen értékelhető. A bírói gyakorlat a szándékegységben végrehajtott bántalmazásra, más, közösen szándékolt tárgyi és alanyi elemekre alapozva a halált okozó testi sértés társtettségben történő megállapításától nem zárkozik el.

Nem jön létre társtettség, ha a tettesek ugyanazon bűncselekményt valósítják meg, de nincs közöttük szándékegység (*Magyar Büntetőjog Általános Rész, dr. Balogh Ágnes, dr. Tóth Mihály 2010. Ozirisz Kiadó*).

Jelen ügyben éppen ez állapítható meg. A másodfokú bíróság által kiegészített és helyesbített tényállás szerint a vádlottak - bár látásból ismerték egymást - nem egy társaságban voltak, nem együtt érkeztek a presszóba, nem együtt italoztak. I.rendű vádlotta cselekmény közvetlen előzményeiről nem tudhatott, nem volt ugyanis jelen a presszóban, amikor tanú 2-át panaszolta, hogy a sértett elvette a telefonját. Az egységes akaratelhatározás hiányát erősíti az a körülmény is, hogy **II. rendű vádlott** szóvá tette a presszó teraszán a sértett bántalmazását I.rendű vádlottnak.

Kétségtelen tény, hogy **II. rendű vádlott** látta, amikor I.rendű vádlotttöbb alkalommal is megütötte a sértettet, de önmagában az a tény, hogy a két elkövető közül az egyik tudomással bír a másik magatartásáról, a szándékegységet nem alapozza meg. A szándékegység ellen szól továbbá az is, hogy **II. rendű vádlott** akkor bántalmazta **sértettet**, amikor I.rendű vádlotta helyszínről már eltávozott.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az sem volt megállapítható, hogy a két vádlott azonos okból ütlegette, illetve rúgta meg a sértettet. Az tény, hogy **II. rendű vádlott** tanú 2-érdekében lépett fel, míg I.rendű vádlottesetében pontosan nem lehetett megállapítani, hogy mi motiválta a sértett bántalmazását illetően. Az azonban rögzíthető volt, hogy a sértett telefonjának elvétele azért nem lehetett a bántalmazás oka, mert I.rendű vádlottnem volt a presszóban, amikor erről tanú 2-panaszkodott a jelenlevőknek.

Tekintettel arra, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás - így különösen az igazságügyi orvosszakértői vélemények tartalma - alapján kétséget kizáró módon megállapítható volt, hogy a sértett halálát okozó sérülést I.rendű vádlott állat, nyakat, vállat ért ütése okozta, a sértett utóbb bekövetkezett haláláért is egyedül ő tartozik büntetőjogi felelősséggel. Következésképpen egyedüli elkövetője I.rendű vádlott volt a **sértett** sérelmére megvalósított, a Btk. 164.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés II. fordulata szerint minősülő testi sértés büntettének.

Tényként volt ugyanakkor az is rögzíthető, amit maga **II. rendű vádlott** sem vitatott, hogy bántalmazta a sértettet, rúgásai azonban nem okoztak látható külsérelmi nyommal járó sérülést. A másodfokú eljárásban meghallgatott igazságügyi orvosszakértők szakvéleménye alapján rögzíthető volt, hogy **II. rendű vádlott** bántalmazása kizárólag nyolc napon belüli sérülés okozására volt alkalmas. **II. rendű vádlottal** szemben az eljárás során magánindítványt nem terjesztettek elő. Ezért büntetőjogi felelőssége a Btk. 164.§ (1) bekezdésére figyelemmel, a Btk. 31.§ (1) bekezdése alapján a Btk. 164.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő könnyű testi sértés vétségében nem állapítható meg.

II. rendű vádlott a sértettet a délutáni órákban forgalmas részén, egy lakótelepen bántalmazta, így cselekménye nem csupán alkalmas volt megbotránkozás kiváltására, hanem a tanúk vallomása szerint a köznyugalom megzavarásával ez be is következett.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság I.rendű vádlott vonatkozásában mellőzte a társtettesi elkövetői alakzatra utalást, míg **II. rendű vádlott** cselekményét a Btk. 339.§ (1) bekezdésében meghatározott garázdaság vétségének minősítette.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség indítványt tett arra is, hogy a másodfokú bíróság I.rendű és **II. rendű vádlott** bűnösségét a Btk. 368.§ (1) bekezdésében meghatározott társtettesként elkövetett önbíráskodás büntetében is mondja ki. Álláspontja szerint a vádbeli, valamint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a, utca 53. szám alatt található ... Presszó előtt I.rendű és **II. rendű vádlottak** a sértettet tanú 2mobiltelefonjának visszaszerzése érdekében bántalmazták, mivel tanú 2- valótlanul - azt állította, hogy a sértett eltulajdonította a készüléket.

A másodfokú bíróság a fellebbviteli főügyészség álláspontjával nem értett egyet. A Btk. 368.§ (1) bekezdése szerint, aki abból a célból, hogy jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, az önbíráskodás büntette miatt büntetendő. A (3) bekezdés szerint nem valósul meg önbíráskodás, ha az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazása az igény érvényesítésének megengedett eszköze.

A másodfokú bíróság által pontosított és kiegészített tényállás szerint I.rendű vádlott magatartása, a sértett bántalmazása nem hozható összefüggésbe azzal, hogy a ... Presszóban tanú 2kérésére több személy, köztük **II. rendű vádlott** segítettek a telefon visszavételében. Az irányadó tényállás szerint I.rendű vádlottnem tanúsított semmiféle magatartást a mobiltelefon visszaszerzése érdekében. Így az I. r. vádlott magatartása nem volt tényállásszerű, bűnösségét sem lehet önbíráskodás büntetében megállapítani.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a Btk. 368.§ (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel az önbíráskodás büntetét **II. rendű vádlott** nem valósította meg.

A bűncselekmény megállapítására ugyanis nem kerülhet sor, ha a birtokos a birtok megvédéséhez szükséges mértékben önhatalommal hárítja el a birtoka ellen irányuló támadást, illetőleg a már elvesztett birtok védelmében a birtokos önhatalommal jár el, feltéve, hogy más birtokvédelmi eszköz igénybevételel járó időveszteség magát a birtokvédelmet meghiúsítaná (*BH 2000.338.*).

Az önhatalmú jogérvényesítés tilalma a jog általános alapelve. Bizonyos helyzetekben azonban előfordul, hogy az állami úton történő jogérvényesítés olyan késedelemmel járna, amely a sérelmet szenvedő fél számára aránytalanul nagyobb hátrányt jelentene, mintha jogait fizikai erő alkalmazásával saját maga védte volna meg. Az önhatalmú jogérvényesítés generális tilalmának elvét áttörve tehát a jogalkotó kivételes esetekben felhatalmazást ad az ún. jogos önhatalom alkalmazására, amely a birtokvédelem esetében is fennáll.

Az önhatalmú birtokvédelem két feltételhez kötött: csak olyan esetben alkalmazható eszköz, amikor a birtoksértés tilos önhatalom keretében történik, és az arányosság elvének alkalmazása mellett csak a birtok megvédéséhez szükséges mértékben alkalmazható. A birtok védelmével arányos és szükséges önhatalmú birtokvédelem tehát megengedett, és ekként bűncselekménynek sem minősíthető.

Az irányadó tényállás szerint az volt megállapítható, hogy tanú 2a tulajdonát képező mobiltelefon vonatkozásában a jogos önhatalmat **sértettel** szemben nem tudta gyakorolni, ezért segítségére sietett **II. rendű vádlott** és ismeretlen társai, akik tanú 2nevében az ő birtokosi jogait gyakorolva léptek fel a sértettel szemben.

Az általuk tanú 2nevében és érdekében alkalmazott erőszak az igény érvényesítésének megengedett eszköze volt, azt az elveszett (elvont) birtok visszaszerzéséhez szükséges mértékben alkalmazták. Magatartásuk tehát megfelelt annak a birtokvédelem magánjogi intézményéhez kapcsolódó tételesjogi követelménynek is, hogy a birtokvédelmi eszközök igénybevitelével járó idővesztés magát a birtokvédelmet hiúsította volna meg.

A fentiek alapján tehát a másodfokú bíróság nem értett egyet a fellebbviteli főügyészség azon indítványával, hogy I.rendű és **II. rendű vádlottak** bűnösségét a Btk. 368.§ (1) bekezdésébe ütköző társtettesként elkövetett önbíráskodás büntetében is állapítsa meg.

A cselekmények megváltoztatott minősítésére figyelemmel indokolt volt a bűnösségi körülmények áttekintése. A büntetés kiszabását meghatározó körülményeket az elsőfokú bíróság túlnyomórészt feltárta, elmulasztotta ugyanakkor súlyosító körülményként értékelni I.rendű vádlotterhére azt, hogy a bűncselekmény a sértettnél többszörös sérülést, valamint nyolc napon túl gyógyuló sérülést is eredményezett.

Mindkét vádlott vonatkozásában a súlyosító körülmények köréből mellőzni kellett a társtettesi elkövetői alakzatra történő utalást.

Az I. r. vádlott esetében a büntetés kiszabásánál az ítélőtábla jelentőséget tulajdonított annak, hogy I.rendű vádlottat korábban hasonló jellegű bűncselekmények miatt már szabadságvesztésre ítélték. Ez a büntetés a kellő célt nem érte, I.rendű vádlottismételten személy elleni erőszakos, a sértett halálával végződő cselekményt követett el. Az I. r. vádlott vonatkozásában az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés - e pontosítások mellett is - alkalmas a Btk. 79.§-ában megfogalmazott célok elérésére, annak megváltoztatására, a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás hosszabb, de rövidebb tartamban történő meghatározására sincs törvényes indok és lehetőség. Ekként a jogorvoslati kérelmek súlyosbítást, de az enyhítést célzó részükben sem vezettek eredményre.

A megváltozott minősítésre figyelemmel a büntetési tételkeret **II. rendű vádlott** vonatkozásában a Btk. 339.§ (1) bekezdése alapján három hónaptól két évig terjedő szabadságvesztés.

II. rendű vádlott vonatkozásában azonban a megváltozott minősítésre figyelemmel a vele szemben kiszabott büntetés eltúlzott, ezért a másodfokú bíróság **II. rendű vádlott** büntetését a Btk. 50.§ (1) és (3) bekezdése alapján pénzbüntetésre enyhítette. A Btk. 51.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett a meg nem fizetés esetén annak átváltoztatásáról.

II. rendű vádlottnak és védőjének az enyhítést célzó fellebbezése tehát megalapozott volt.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg az egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az előzetes fogvatartásban töltött időt a Btk. 92.§ (1) bekezdésében írtak szerint a kiszabott szabadságvesztésbe be kell számítani.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 613.§ (1) bekezdésén alapul.

P é c s, 2019. december 3.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Bencze Beáta s.k. előadó bíró, Dr. Hudvágner András s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 20.B.80/2018/49/III. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.III.13/2019/19. számú ítélete folytán az abban írt változtatásokkal a 2019. évi december hó 3. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.

a tanács elnöke